

JØRN SØRENSEN

Jørn Sørensen blev født i 1938 og boede i Gylling ved Odder i sin barndom.

EN RASK OG INTERESSERET ELEV

22. februar 2016 var jeg på besøg i Elise Smiths Skole, hvor en klasse af 11-12årige gerne ville interviewe mig og andre gamle mennesker om opvækst og skolegang. Det var et skønt møde. Det var ikke alt det, jeg havde haft oppe at vende i hovedet forud for mødet, der kom frem, men så kan jeg jo skrive om det nu. Så rammen er opvækst og skolegang – og så lidt om at blive gammel.

Jeg har haft brevveksling med en af mine gamle lærere. Det startede med, at jeg i slutningen af 1995 sendte ham og konen et brev, hvor jeg bragte ham à jour med de seneste 40 år af mit liv. I det første af hans breve skriver han blandt andet, at han og konen husker mig som "en rask og interesseret elev". Det blev jeg glad for, og det fiskede jeg frem op til interviewet. Da jeg tillige er stolt over denne anerkendelse af to af de lærere, jeg respekterede, så har jeg valgt det som overskrift for denne lille fortælling.

10 års skolegang i perioden 1944-1954 – mestendels i landlige omgivelser, hvor der var tale om fem skoler op til 1949, mens der så til gengæld kun var tale om en de sidste fem år. Disse mange skift skyldtes, at min far skulle forflyttes jævnligt. Jeg har i dag en anelse om, at årsagen var, at han var lovlig sløset med at passe jobbet som fængselsbetjent, men det blev der jo ikke talt om. Det gik an for mig med disse skift, når blot familien var samlet, men katastrofalt, når det skyldtes skilsmisse. Dem var der to af op til 1949, mens den sidste indtraf cirka 1951; det var også katastrofalt, men så var der til gengæld udsigt til fred i den reducerede familie med mor på cirka 40 år – ufaglært, min søster og mig

I det hele taget var det småt med penge blandt folk i min barndom. Ingen skiltede med, at de havde mange penge, men det kunne vise sig på forskellig vis. Blandt os, der lå meget lavt, men dog ikke allerlavest kunne vi for eksempel ikke byde på børnefødselsdag, så det gav sig selv, at så kom vi jo heller ikke med i den cirkulation. Det kunne i øjeblikket godt give et lille svirp i mavesækken, når der ikke var kammerater at lege med efter skoletid, men sådan var dagens orden. Efter min konfirmation var vi sammen med tre andre familier om at arrangere andendagsgilde i forsamlingshuset med musik og røde pølser. Musikken var et ægtepar på klaver og violin, og det var faktisk høj stil på den tid. Jeg er ret sikker på, at min morfar og mormor har været inde at sponsere vores andel, men det blev der jo ikke talt om.

På Odder private Realskole (1949-54) var der mange lærere til at gelejde os børn fra oplandet gennem visdommens jungle. Der faldt øretæver fra lærerne ved uartig adfærd, så det var nemt at holde sig i skindet overfor dem, hvor det var alment kendt, at der var kræfter bag en lussing. Måske var det derfor umuligt at lade være at drille en lærer, når muligheden var der. Frøken Roed kom ind i 3. mellem, og hun var akavet og jomfrunalsk; der kunne jeg ikke holde mig i skindet. Cirka 15 år efter realeksamen mødtes vi i Føtex i Hjørring en lørdag formiddag. Hun var lærer på seminariet, og jeg var lige startet i en højt profileret stilling i Vendelbobanken, og det havde hun jo læst om i Vendsyssel Tidende. Hun gratulerede mig hjerteligt med min succes i arbejdslivet, og jeg ledte forgæves efter et musehul at blive væk i. Aldrig har jeg været så flov. Cirka fem år efter dette møde var jeg på vej væk fra bankvæsenet, fordi det ikke lige var det, jeg havde forestillet mig. Min lille familie var på vej til opløsning, og jeg var

ikke fem potter pis værd. En aften hjemme i det store og stille hus ringede telefonen. Det var frøken Roed, der gerne ville hjælpe, for hun havde hørt, at jeg ville læse til lærer, og hun mente ikke, at det var nødvendigt med at tage en HF først, så hun var klar til at lempe mig gennem eventuelle dispensationer. I det omfang, jeg kunne tale, fik jeg hende fortalt, at jeg ikke skulle haste videre, men havde brug for at falde til ro. O.K. for hende, men jeg skulle bare sige til når som helst. Lige i det øjeblik gik det op for mig, at det ikke kun var Jesus, der kunne vende den anden kind til.

Man kan godt sige, at jeg gennem min opvækst har været i defensiven – ikke mange penge i dagligdagen og mange brud og opbrud, men skal jeg samle det til ét billede, så er det den glade dreng, let til smil og sang, og hellere på boldbanen sammen med kammeraterne end skrive engelsk og dansk stil. Det er drengen med det lyse sommerhår fra tiden efter den sidste skilsmisse. Jeg var ikke knuget af små kår; det skyldtes jo nok til en vis grad, at vi var mange på samme økonomiske niveau. Lige det billede er jeg utrolig glad for, og bliver jeg lidt modløs som gammel mand, så minder jeg mig selv om den lyse dreng; det hjælper omgående. Jomen for eksempel var det mig, der præsenterede og gik med de første cowboybukser i Gylling – købt via kataloget fra Sommers Magasiner, men cowboybukser var det – ifølge kataloget; ikke efter nutidens standard.

Alligevel har der siddet en trods eller en arrigskab over at have været så grundigt nederst i samfundet. Det har vist sig gennem min karriere i bankverdenen. Jeg skulle blive til noget! Ikke bare som de fleste, men noget særligt, så der skulle en HD-eksamen til. I familiens mytedannelse var det løsenet til Paradis. Blot var det ikke holdbart i virkeligheden, for jo længere op i hierarkiet jo mindre samarbejde og gensidig hjælpsomhed – jo mere konkurrence. Her i 2015 gik det op for mig, at det med en studentereksamen var gået min næse forbi. En af mine trænings- og sangkammerater, Helle, spurgte, om ikke vi skulle følges til at øve "Carmina Burana". Jow da, sagde jeg, og hun fortalte så, at hun kendte den fra sin gymnasietid. Det skurrede lidt i mit hoved, men det tog jeg mig ikke af. Indenfor kort tid derefter stødte jeg på en anden, der også kendte den fra sin gymnasietid, og da brølede det indeni i mit hoved OM HAN HAVDE VÆRET GLAD FOR DET OG TAKNEMLIG?? Jeg har en anelse

om, at jeg har været forurettet uden at vide det. Enhver vurdering i 1954 fra skolens side og fra min side og fra "den sociale kontrol" side ville samstemmende nå frem til, at jeg ikke havde noget at gøre på gymnasiet. Men jeg har åbenbart været godt sur alligevel.

Op til mødet på Elise Smiths Skole havde jeg tænkt over, at børnene nok ville spørge, hvordan det var at være SÅ gammel som 77 år. Så ville jeg fortælle, hvordan jeg som pensionist bruger min tid på en anden måde, end da jeg arbejdede. I løbet af min stilfærdige dagligdag tøver jeg ved mange glædelige øjeblikke. Glad for at der er en dag foran mig, når jeg står op om morgenen. Det er skønt at tage nybagt brød ud af stegesoen eller brødformen. Tager jeg bussen ind til Aarhus fra Hinnerup er det muligt at se rådyr omkring vejudfletningen ved Ikea. I sig selv er det dejligt at se dyr på marken, men det er forunderligt at se dem så tæt på denne tætte trafik. Det kræver et vågent øje at få kig på dem. Når bussen stopper ved Skejby, sker det ofte, at der står unge mennesker på belæset med store poser og pakker fra Ikea og med lys i øjnene, for nu skal de hjem og gøre det dejligt og hyggeligt på værelset eller i lejligheden. Jeg sidder stille og glæder mig og lader bussen køre videre med mig indeni. Inde i Aarhus besøger jeg ofte Starbucks hos Salling (jeg har spurgt om de betaler skat, og det gør de – siger de). Der kan jeg sidde med en kop kaffe og nyde at se mennesker følges ad. Det har mange udtryk – ofte meget stilfærdigt, men lige skønt at se. Listen over små glæder i dagligdagen kan blive meget lang – og heldigvis for det, men altså: jeg dvæler ved de mange øjeblikke, hvor jeg bliver glad.

Jørn Sørensen, Hinnerup